

Barnomsorgspeng, allmän förskola även för treåringar och nya bidragsregler

Britt-Marie Hedlund, SKL

Regeringens proposition 2008/09:115 Barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar

- I propositionen föreslås ändringar i skollagen (1985:1100)
- Vissa förändringar i annan lagstiftning
- Tillståndskravet för enskilda förskolor och fritidshem som drivs yrkesmässigt avskaffas
- Bestämmelse om straff för den som utan tillstånd driver sådan verksamhet upphävs

Pedagogisk omsorg

- Benämningen pedagogisk omsorg införs för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som inte är förskola, fritidshem, öppen förskola eller öppet fritidshem
- Begreppet familjedaghem ersätts med pedagogisk omsorg
- Pedagogisk omsorg utgör ett samlingsbegrepp där familjedaghem är ett av flera tänkbara varianter

Godkännande

- Kommunen ska vara skyldig att godkänna enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg i form av:
 - förskola
 - fritidshem
 - pedagogisk omsorg

om verksamheten uppfyller de krav på kvalitet och säkerhet som ställs på motsvarande offentlig verksamhet

Barnomsorgspeng

Införandet av ett system med barnomsorgspeng syftar till att

- öka mångfalden genom en större variation av utövare
- öka utrymmet för enskilda initiativ och eget företagande inom välfärdsområdet

Skyldighet att ge bidrag

- Kommunens skyldighet att ge barnomsorgspeng, ska gälla enskilda verksamheter som är
 - godkända
 - öppna för alla barn som ska tas emot i motsvarande offentlig verksamhet, med undantag för barn som det skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter att ta emot för den enskilda verksamheten
- med vissa undantag
 - om verksamheten inte medför påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet
 - inte tar ut oskäligen avgifter

Bidrag för egna barn i pedagogisk omsorg

- Endast för lika många egna barn som de andra barn som tagits emot

Barn som deltar i flera verksamheter

- Om barnet deltar i två enskilda verksamheter ska kommunen lämna bidrag till båda verksamheterna
- Om ett barn vistas i både enskild och kommunal verksamhet tilldelas den enskilde huvudmannen ett bidrag i proposition till sitt åtagande
- Barnet kan delta i tre olika verksamheter, två enskilda och en kommunal

Mottagande av barn från annan kommun

- Hemkommunen svarar för att barn som är bosatta i Sverige erbjuds förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg
- En kommun ska i sin förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ta emot barn från annan kommun om det finns särskilda skäl med hänsyn till barnets förhållande
- Innan kommunen fattar beslut om att ta emot ett sådant barn, ska den inhämta yttrande från barnets hemkommun, om det inte bedöms som onödigt
- En kommun får även i andra fall i sin förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ta emot ett barn från en annan kommun

Ersättning

- Rätt till ersättning från hemkommunen
- I sådana fall som avses i första stycket har den mottagande kommunen rätt till ersättning för sina kostnader
- I andra fall ska ersättningen bestämmas utifrån samma grunder som barnets hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten
- Om inte berörda kommuner kommit överens om något annat

Tillsyn

- Verksamhet som har godkänts står under tillsyn av den kommun där verksamheten bedrivs
- Kommunen har rätt att inspektera verksamheten och får inhämta de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen
- Om det föreligger något missförhållande ska kommunen förelägga huvudmannen att avhjälpa missförhållandet
- Om missförhållandet är allvarligt och kommunens föreläggande inte följs, får kommunen återkalla godkännandet

Skyldighet att informera

Kommunen ska informera om:

- Den förskoleverksamhet och den skolbarnsomsorg som den anordnar
- Om motsvarande enskild verksamhet som kommunen har godkänt
- Informationen ska även avse möjlighet att driva enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnsomsorg med bidrag enligt §17

Anordna allmän förskola för treåringar

Kommunens skyldighet att anordna allmän förskola utvidgas till att gälla från och med höstterminen det år barnet fyller tre år

Lagändringarna föreslås gälla från

Lagändringarna föreslås träda i kraft

- 1 juli 2009 när det gäller barnomsorgspeng

1 juli 2010 när det gäller allmän förskola för treåringar

Kommunernas beräknade kostnader

- Egna barn i annan pedagogisk omsorg 170 milj
- Informationsskyldighet 50 milj
- Allmän förskolaför 3-åringar 525 tim/år 440 milj

Summa 660 milj

2009 135 milj

2010 660 milj

Regeringens proposition

2008/09:171

Offentliga bidrag på lika villkor

- Föreslås att skollagens bestämmelser om kommunernas bidrag till enskild bedriven verksamhet och friskolor förtydligas.
- De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft 1 juli 2009. De ska tillämpas första gången på bidrag för kalenderår 2010.
- Likabehandlingsprincipen:
Bidraget till all pedagogisk verksamhet för barn och ungdomar ska fastställas på samma grunder som kommunen tillämpar när resurserna till den egna verksamheten bestäms.

Kostnader som ska ingå i bidraget

2 a kap. 17 a §

Barnets hemkommun ska lämna bidrag till en huvudman som har rätt till bidrag enligt 17§.

Bidraget till förskola och fritidshem ska avse ersättning för:

1. Omsorg och pedagogisk verksamhet
2. Pedagogiskt material och utrustning
3. Måltider
4. Administration (3%)
5. Mervärdesskatt (6%)
6. Lokalkostnader
(baserat kommunens genomsnittskostnad eller i undantagsfall den faktiska kostnader)

- Bidrag ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd

Bidraget bör baseras på budget

- Kommunernas resursfördelning till den egna verksamheten sker enligt budget. Då är det naturligt att även bidragen beräknas och bestäms per budgetår
- Alla kostnader som är förknippade med verksamheten ska ingå i bidraget
- Om en kommun tillskjuter ytterligare resurser till den egna verksamheten under löpande budgetår, bör motsvarande resurser tilldelas andra enskilda verksamheter
- I propositionen anges inget om tillskott på grund av underskott i de kommunala enheternas bokslut

Överklagan av beslut om bidrag

- Reglerna för hur bidraget bestäms ska vara tydliga, enkla, förutsägbara och öppna

”När grundbeloppet fastställs ska det framgå att och hur alla de nämnda kostnadsslagen är inkluderade”

”Ett minimikrav bör dock vara att det ska vara möjligt att urskilja hur lokalkostnadsersättningen, administrationsschablonen och momskompensationen har beräknats”

Utökade möjligheter för fristående huvudmän att överklaga bidragets storlek

- Rätt för en fristående huvudman att överklaga kommunens beslut om bidrag (både grundbelopp och tilläggsbelopp) hos allmän förvaltningsdomstol med s.k. förvaltningsbesvär
- Det innebär att domstol vid en överklagan fastställer bidragets storlek.